

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 58/2019
29.08.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божицара Вујичића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., као правног следбеника сада покојне ББ, бивше из ..., кога заступа пуномоћник Драгољуб Јоксимовић, адвокат из ..., против тужених ВВ из ... и ГГ из ..., које заступа пуномоћник Звездана Бубало, адвокат из ..., ради својине, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2028/16 од 21.03.2016. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 2028/16 од 23.05.2017. године, у седници већа од 29.08.2019. године донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ предлог Апелационог суда у Крагујевцу РЗ 102/18 од 05.11.2018. године да се о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2028/16 од 21.03.2016. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 2028/16 од 23.05.2017. године, одлучује као о изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2028/16 од 21.03.2016. године исправљена решењем истог суда Гж 2028/16 од 23.05.2017. године и делимична пресуда Основног суда у Крагујевцу П 371/10 од 23.09.2011. године, исправљена решењима истог суда П 371/10 од 18.12.2012. године и П 371/10 од 01.07.2016. године, па се предмет враћа првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П 371/10 од 23.09.2011. године у ставу 1. изреке усвојен је тужбени захтев тужиље, па је утврђено према туженима, као правним следбеницима сада пок. ДД, да је тужиља по основу стицања у ванбрачној и брачној заједници са покојним ДД сувласник са уделом од $\frac{1}{2}$ на породичној стамбеној згради изграђеној на кп. број .../... КО ..., уписаној у лн број ..., раније стамбеној згради изграђеној на кп. број .../... КО ... која се састоји од приземља, спрата и поткровља, што су тужени дужни да признају и дозволе тужиљи да се може укњижити у земљишне и друге јавне књиге. У ставу 2. изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па се према туженима као правним следбеницима покојног ДД из ... утврђује да је тужиља по основу стицања у ванбрачној и брачној заједници са покојним ДД сувласник са уделом од $\frac{1}{2}$ покретних ствари описаних у том ставу изреке, па се тужени обавезују да на име тужиљиног удела исплате 944.526,00 динара са законском затезном каматом од

09.05.2005. године до исплате. У ставу 3. изреке, одбијен је тужбени захтев у делу у коме је тужила тражила да суд обавезе тужене да на име њеног удела у покретним стварима исплати износ од 944.526,00 динара са законском затезном каматом од 26.12.2010. године до исплате као неоснован. Ова пресуда је најпре исправљена решењем првостепеног суда П 371/10 од 18.12.2012. године, тако што су ставом 1. изреке решења тужене обавезане да тужили на име трошкова поступка солидарно исплате 274.300,00 динара. У ставу 2. изреке решења исправљена је ранија пресуда утолико што је иста означена као делимична, а извршене су и друге исправке како је то наведено у том ставу решења. Новим решењем о исправци првостепене пресуде П 371/10 од 01.07.2016. године најпре је настављен поступак у парници који је раније био прекинут, а у ставу 2. изреке решења извршена је исправка утолико што је уместо речи на "породичној стамбеној згради" наведено "на викенд кући број зграде 1".

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2028/16 од 21.03.2016. године, одбијене су као неосноване жалбе тужених и потврђује делимична пресуда Основног суда у Крагујевцу П 371/10 од 23.09.2011. године у ставу 1. и 2. изреке, као и решења о исправци поменуте пресуде која су раније наведена. Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2028/16 од 23.05.2017. године исправљена је пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2028/16 од 21.03.2016. године, тако што је исправљен број и датум доношења пресуде.

Против правноснажне другостепене пресуде тужене су благовремено изјавиле ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да Врховни касациони суд о изјављеној ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, а због потребе разматрања питања у интересу равноправности грађана, уједначавања судске праксе односно новог тумачења права.

Апелациони суд у Крагујевцу је решењем РЗ 102/18 од 05.11.2018. године предложио Врховном касационом суду да о изјављеној ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној на основу члана 395. ЗПП.

Одредбом члана 395. ЗПП ("Службени гласник РС" 125/04 и 111/09), који се примењује у конкретном случају по члану 506. став 1. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11, 55/14 и 87/18) је прописано да је ревизија изузетно дозвољена и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом по одредбама члана 394. тог закона када је по оцени апелационог суда о допуштености те ревизије потребно да се размотре правна питања од општег интереса, уједначи судска пракса или када је потребно ново тумачење права.

Врховни касациони суд налази да су испуњени законски услови да се о изјављеној ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној јер постоји потреба уједначавања судске праксе, тим више што је Уставни суд својом одлуком Уж 6299/13 од 20.06.2016. године констатовао повреду права на правично суђење и због тога поништио раније донету одлуку Апелационог суда у Крагујевцу у овој парници, па је због свега тога одлучено као у ставу 1. изреке овог решења.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 399. ЗПП ("Службени гласник РС" 125/04 и 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, заједница живота правног претходника тужиоца ББ и правног претходника тужених ДД трајала је од 1972. до 1984. године. У том периоду правни претходници странака су радили у ... при чему је правни претходник тужених био запослен у фабрици ... "... док је правни претходник тужилаца радила у фабрици Из брака са претходном супругом ЂЂ, ДД има две ћерке и то су тужене ВВ и ГГ чијем је издржавању доприносио до 1984. године. Током трајања заједнице ДД и ББ су 1977. године од ЕЕ купили кп. број .../... КО ... и иста је уписана у јавне књиге на њих двоје. Године 1978. издато је одобрење правним претходницима странака за изградњу објекта на наведеној парцели. Сада покојни ДД је на раду у иностранству провео од 19.01.1971. до 13.02.1985. године, а након развода брака са ББ обављао је послове аутомеханичара. У поступку су утврђени приходи странака у наведеном периоду а правни претходник тужиоца ББ је 1991. године подносила тужбу ради утврђења права својине по основу стицања у заједници са сада покојним ДД у којој је она тражила половину имовине која је заједнички стечена док јој је ДД у поступку признао учешће од 1/3, а та тужба је 1998. године повучена након мировања поступка. Вештачењем у току поступка је утврђена вредност путничког возила "... и осталих спорних покретних ствари.

У овој парници која је покренута тужбом ББ, а по њеној смрти настављена од стране њеног правног следбеника АА, она је према туженим тражила да се утврди право својине и то на $\frac{1}{2}$ непокретне имовине – зграде као и право својине на $\frac{1}{2}$ покретних ствари уз исплату противвредности. Током поступка тужене су против тужиље поднеле противтужбу ради својине на $\frac{1}{2}$ покретних ствари и то углавном на стварима које су биле предмет и тужбеног захтева.

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П 371/10 од 23.09.2011. године усвојен је тужбени захтев тужиља у односу на непокретну имовину и делимично у односу на покретне ствари при чему о противтужбеном тражењу није одлучено. Одлучујући о жалби Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж 766/13 од 22.05.2013. године потврдио првостепену пресуду у односу на утврђено право својине на непокретној имовини и покретним стварима с тим што је преиначио исту у односу на исплату противвредности ствари и захтев у том делу одбио. С обзиром да Апелациони суд у Крагујевцу решењем Р1 128/13 од 10.12.2013. године није предложио Врховном касационом суду да о изјављеној ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној, то је овај суд својим решењем Рж 195/2014 од 10.09.2014. године ревизију одбацио као недозвољену. Међутим, одлучујући у поступку по уставној жалби тужених Уставни суд је одлуком Уж 6299/2013 од 20.06.2016. године утврдио да је повређено право подносиоце уставне жалбе на правично суђење због чега је поништена пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 766/13 од 22.05.2013. године и наложено да тај су донесе нову одлуку о жалби тужених – противтужиља која је изјављена против првостепене пресуде. У међувремену је извршена исправка првостепене пресуде решењима која су напред наведена. Решавајући у поновном поступку Апелациони суд у Крагујевцу је донео напред наведену пресуду са исправком која је предмет одлучивања о изјављеној ревизији.

Током поступка тужене су истицале да је правна претходница тужиоца повукла раније поднету тужбу против правног претходника тужених за утврђење права својине 1998. године због тога што су се претходно правни претходници странака споразумели о деоби имовине коју су заједнички стекли у току трајања заједнице живота. По том споразуму о деоби спорне ствари су припале правном претходнику тужених, а на име тога он је правном претходнику тужиоца исплатио противвредност истих. С тим у вези тужене сматрају да су путем одржаја постале власници спорне имовине те да је самим тим тужбени захтев неоснован.

Када су предмет тужбеног и противтужбеног захтева у основи исте покретне ствари због конексности таквих захтева о тужбеном и противтужбеном тражењу се одлучује истом одлуком што у овом случају није присутно. Првостепени суд је покушао да кроз исправку своје пресуде и означавањем исте делимичном одлуком превазиђе напред наведени проблем али у томе није успео а наведени пропуст није санкционисао ни другостепени суд кроз своју одлуку, чиме су оба нижестепена суда по овом питању одступили од устаљене судске праксе. Нижестепени судови су у својим одлукама питањем деобе ствари бавили кроз оцену да ли је доказано у поступку да је тужени извршио исплату износа од 40.000 марака на име противвредности дела имовине. Нашавши да то у поступку није доказано судови сматрају да самим тим ни поменута деоба није извршена при чему се питањем одржаја на коме тужена страна инсистира нису посебно бавили, иако је Уставни суд у својој одлуци на то посебно указао као и на одредбе Породичног закона којима се уређује питање деобе заједничке имовине. За постојање деобе, посебно појединих покретних ствари није одлучујућег значаја питање исплате противвредности ствари јер уколико је деоба уговорена и иста извршена предајом ствари питање исплате се може јавити и као облигационо тражење.

С обзиром да нижестепени судови нису имали у виду све напред наведено, то су одлуке суда које су наведене у изреци морале бити укинуте на основу члана 407. став 2. ЗПП.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду све што је напред наведено, па ће новом одлуком истовремено одлучити о тужбеном и противтужбеном захтеву. Суд ће оценити и постојање услова из члана 28. Закона о основама својинскоправних односа за стицање својине одржајем на покретним, односно непокретним стварима при чему ће водити рачуна и о чињеници да се по овом основу својина стиче на целој ствари. Треба ценити и одредбе Породичног закона о деоби заједничке имовине - чл. 177. до 185.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић